

Territori tomba el projecte eòlic a Pinell de Brai per l'elevat impacte ambiental

La Generalitat addueix perjudicis sobre l'àliga cuabarrada a la zona, argument que també utilitza per reduir de setze a set aerogeneradors el parc de Riba-roja d'Ebre

Imatge d'arxiu de la implantació eòlica a la Terra Alta. | Sílvia Berbís

El Departament de Territori i Sostenibilitat ha tombat el projecte del parc eòlic dels Brois, a Pinell de Brai (Terra Alta) pel seu impacte ambiental. La construcció i funcionament d'esta central, promoguda per Fercom Eòlica, amb sis aerogeneradors i uns 18 MW de potència, generaria un "impacte crític" sobre les àligues cuabarrades presents a la zona i, per tant, resulta "incompatible" amb esta espècie.

El govern municipal del Pinell de Brai ha celebrat la notícia, ja que permet preservar el paisatge i els valors naturals de la zona, si bé durant els últims anys no se li va consultar sobre la tramitació, que s'allargava des de l'any 2005. Paral·lelament, Territori també ha emès una decisió salomònica respecte l'impacte ambiental del parc eòlic Riba-roja d'Ebre, a cavall entre els termes d'esta última població, la Fatarella i Flix. Promogut per Copcisa Eléctrica, de prop de 50 MW de potència total, la resolució de la Generalitat ha desestimat l'avaluació d'impacte ambiental per a nou dels setze molins previstos, en este cas, també principalment per la presència de l'àliga cuabarrada, i imposa diverses condicions als set restants.

El parc dels Brois estava inicialment projectat per Eolener -que pel camí va acabar sent absorbida per Fercom Eòlica- amb un total d'onze aerogeneradors en una zona que estava considerada com a compatible pel Mapa Eòlic i no tenia cap figura de protecció ambiental, malgrat trobar-se envoltada de diversos PEIN -serres de Pàndols i Cavalls, Aligars-Serra Fulletera, Cardó Boix o Illes

de l'Ebre- i zones incloses a la Xarxa Natura 2000. L'any 2010, cinc anys després de sol·licitar la primera llicència ambiental, la Generalitat va forçar els promotors a reduir el nombre d'aerogeneradors d'onze a sis -instal·lant molins més potents: de 3 MW cadascun- i també a reubicar-los per evitar impactes paisatgístics i per a l'espai vital de l'àliga cuabarrada. Això va obligar l'empresa a redactar un nou estudi d'impacte ambiental que ara ha estat desestimat definitivament.

La resolució del Departament de Territori i Sostenibilitat, publicada el passat 2 d'agost, conclou que "tots els aerogeneradors" són "incompatibles" amb la presència de l'esmentada àliga cuabarrada, que té una zona de nidificació dos quilòmetres al sud i utilitza l'espai com a lloc de caça i alimentació. En este sentit, recorda que una activitat amb un "impacte crític" sobre esta espècie no pot ser autoritzada segons els mateixos acords de govern que exclouen qualsevol tipus d'actuació que afecte la seua conservació. En segon terme, fa palesa també la presència de quiròpters a la zona i el potencial risc de mort que els suposaria la central eòlica. Considera, també, que la instal·lació afectaria els matollars on actuen estes espècies i critica que no es proposen mesures per mitigar els efectes sobre estos hàbitats o altres espècies de flora en perill, especialment, durant les obres de construcció. La resolució també critica la manca d'alternatives sobre la ubicació dels aerogeneradors i els seus accessos, així com l'impacte "topogràfic i paisatgístic important". Segons la Generalitat, de fet, l'estudi és "incomplet" en aspectes com l'impacte acústic o el paisatge i el patrimoni cultural, sense que les mesures correctores eviten afectacions sobre nuclis urbans o el castell de Miravet.

En declaracions a l'ACN, l'alcalde del Pinell de Brai, Eva Amposta -Entesa-, ha celebrat la resolució denegatòria en la mesura que "finalment, es valora el paisatge". "Estem en un territori rural on reivindiquem la vinya i el turisme i per primer cop, almenys al Pinell de Brai, la Generalitat reivindica el mateix amb un informe desfavorable, segons es pot interpretar", argumenta. Amposta ha argumentat que el seu posicionament no vol qüestionar l'energia eòlica com a alternativa renovable, sinó el model empresarial i de gestió que s'ha organitzat al darrere - "grans empreses que aprofiten els recursos dels territoris rurals per prendre la seua riquesa fora: és energia que es ven a quilòmetres d'aquí"-.

Malgrat això, l'alcalde ha criticat obertament que la tramitació s'hage allargat durant pràcticament tretze anys. De fet, puntualitza, durant els dos últims mandats, cap administració ni empresa s'havia posat en contacte amb el consistori per informar sobre el projecte o l'estat del tràmit. "No l'hem tingut mai sobre la taula. No ens hi em trobat. No hem tingut ocasió de participar en cap procediment", reconeix. En la resolució, només consten les al·legacions crítiques de l'Ajuntament de Miravet i la Plataforma en Defensa de la Terra Alta, així com les favorables d'Ecologistes en Acció i quatre particulars. "Si hem d'esperar que cada projecte que hi ha no s'ha de resoldre fins al cap de tretze anys, això sí que és criticable: l'administració hem de ser molt més àgils per saber quin territori volem. Potser llavors no estava clar i ara sí", ha apuntat Amposta.

Copcisa salva set de setze molins a Riba-roja

El mateix dia que Territori i Sostenibilitat feia pública també la resolució estimant parcialment la declaració d'impacte ambiental del parc eòlic Riba-roja, un projecte que també va iniciar el seu camí administratiu l'any 2005, amb l'inici de la tramitació d'una llicència ambiental amb un nombre i potència diferents dels aerogeneradors. Copcisa Eléctrica, de fet, va presentar un projecte modificat el passat 2015, que va contextualitzar en l'evolució tecnològica i els canvis normatius vinculats a la reforma elèctrica. Localitzat també en un espai d'implantació compatible, el Servei de Fauna i Flora ha detectat que nou aerogeneradors se situen dins d'una zona "incompatible" per la proximitat al niu d'una parella d'àliga cuabarrada i considera inviable el seu emplaçament. En el cas dels set aerogeneradors restants, la Generalitat reclama establir mesures compensatòries per evitar els impactes sobre esta espècie amb anterioritat a la posada en marxa del parc.

L'estudi no preveu efectes sobre espais protegits -Tossals d'Almatret i Riba-roja així com Riberes i Illes de l'Ebre-, incloent els de la Xarxa Natura 2000 però imposa que s'adeqüen els elements de

la central per evitar efectes desfavorables en la fauna. Preveu que la proximitat del parc a estos espais, on s'ha constatat la presència de ratpenats, podria donar situacions de risc i mortalitat per col·lisió. Per este motiu, reclama a la promotora un mostreig previ a la construcció així com la possibilitat de fer radioseguiment GPS de la parella d'àliga cuabarrada. La Generalitat, a més, té constància en un sector del parc de la presència de flora amenaçada, en este cas la 'Moricandia moricandioides', subespècie 'Cavanilelesiana', que es podria veure afectada pel canvi de l'ús del sòl i la proximitat de la carretera.

Així, durant el procés de construcció el Departament de Territori i Sostenibilitat imposa condicions sobre la qualitat de l'aire, els nivells sonors i la protecció el medi nocturn, limitant horaris de treball, ubicant el parc de maquinària lluny de zones habitades així com restringint la il·luminació exterior. També demanen habilitar pendents aptes per als terraplens que permeten estabilitzar els talussos i restaurar la vegetació, a més de procurar que els camions d'accés i elements constructius dels aerogeneradors afecten les zones de conreu i elements de pedra en sec. Per últim, el promotor s'haurà de fer càrrec d'un programa de vigilància ambiental i els seus costos, així com disposar d'una direcció d'obra ambiental per fer complir les prescripcions de l'estudi d'impacte.